

РЕШЕНИЕ

№ 22

гр. Бургас, 05.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на десети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Румяна Ст. Калошева Манкова

Членове: Кирил Гр. Стоянов
Даниела Д. Михова

при участието на секретаря Марина Д. Димова
като разглежда докладваното от Кирил Гр. Стоянов Въззивно гражданско дело № 20232000500433 по описа за 2023 година

и за да се произнесе взе в предвид следното:

Постъпила е въззивна жалба от Д. И. Д. против Решение № 182 от 27.07.2023г., постановено по гр.д.№ 536/22г. на ОС – Сливен в частта, с която исковите с правно основание чл.233 ал.5 от ЗОВСРБ във вр. с чл.49 от ЗЗД и чл.45 от ЗЗД е отхвърлен над уважения размер от 19 484.21 лв. до претендирания от 26 000 лв., както и иска за лихви – до пълния размер от 11 584.44 лв.. Решението се оспорва тази му част като неправилно и незаконосъобразно. Страната е оспорила изводите на съда във връзка с възражението, че от обезщетението не следва да се приспадат полученото застрахователно обезщетение от 6 000 лв. и полученото по реда на чл.233 ал.1 от ЗОВСРБ в размер на 6 брутни работни заплати. Според съда на осн. чл.233 ал.5 от ЗОВСРБ тези суми следва да се приспаднат от обезщетението по общия исков ред. Излагат се доводи, че полученото застрахователно обезщетение от 6 000 лв. касае неимуществени вреди и няма отношение към общите имуществени вреди, които се претендират в настоящото производство - а именно – загубите, пропуснатите ползи от претърпяната на 01.08.2018г. трудова злополука – средна телесна повреда, представляваща разликата между заеманата преди увреждането длъжност за периода 01.08.2018г. – 21.12.2022г. и получените в същия период обезщетения за временна нетрудоспособност, обезщетения за безработица и по-ниско трудово възнаграждение за заемани други длъжности. От приетата експертиза са установява, че на заеманата длъжност отпреди инцидента лицето би

получило до завеждането на иска – 21.12.2022г. брутно трудово възнаграждение от 98 887.26 лв. Същевременно е получило суми в размер на 79403.05 лв. Оспорва се обаче, че сумата от 6000 лв. – застрахователно обезщетение от ЗК „Лев инс“ АД, както и сумата от 10 016 лв. – получена като обезщетение за нанесена телесна повреда от военно формирование 26 030 не следва да се включват в тази сума от 79 403.05 лв. и по този начин тя ще възлиза на 63 387.05 лв. – т.е. – разликата възлиза на 35 500.21 лв. акцесорната претенция за лихви би възлязла на 1981.89 лв.

По повод разпореждане на съда за неяснота в петитума на жалбата с нарочна молба – допълнителна въззивна жалба е пояснено, че е присъдена лихва в размер на 5 926.44 лв. за периода от 22.10.2019г. до 20.12.2022г. върху присъдената главница от 19 484,21 лв., а се претендира на осн. чл.86 ал.1 от ЗЗД законната лихва върху допълнително претендираната главница до размера от 26 000 лв. – а именно – 6515.79 лв. – лихва от 1 981.89 лв.

В законоустановения срок от страна на ответника – Министерството на отбраната е постъпил отговор на въззивната жалба. Страната се позовава на специалния ЗОВСРБ – чл.233: - че обезщетение по общия исков ред действително може да се търси като това е разликата между присъдената сума и полученото общо като обезщетение от МО и застрахователя. При средна ТП, каквато е налице в случая се дължат 6 брутни месечни възнаграждения. Поради това жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Депозирана е въззивна жалба от Министерството на отбраната – гр.София против решението на ОС – Сливен. Обжалваното решение се оспорва като неправилно в нарушение на материалния закон. Не се оспорва че ищецът Д. е бил в трудово правоотношение в МО, както и че е претърпял инцидент на 01.08.2018г., при който е получил увреждане – средна телесна повреда. Злополуката е квалифицирана като трудова по чл.55 ал.1 от КСО. С исковата молба Д. е претендирал обезщетение с характер на трудово възнаграждение. С ОИМ от страна на МО е направено възражение по чл.111 б.„а“ от ЗЗД за изтекла погасителна давност – три години. Инцидента е от 01.08.2018г., а иска е внесен в съда на 21.12.2022г. В уточнение на ИМ е пояснено, че обезщетението е за периода от 01.08.2018г. до май 2019г., друго се претендира за периода 21.11.2019г. до 05.07.2022г., а също и за периода 21.11.2019 – 21.12.2022г. Според страната тези периоди попадат в три годишния давностен срок. Съдът неправилно е приложил давността само спрямо лихвата, тъй като по смисъла на чл.233 ал.5 от ЗОВСРБ вредата, подлежаща на обезвреда се квалифицирала като пропусната полза. Съдът е счел, че налице е неправомерно увреждане и тече общата 5 – г. давност по чл.110 от ЗЗД. Елементи от претенцията са вината и вредата, а МО не носи отговорност и съответно – вина за евентуално получаваното възнаграждение от ищеца на последващата нова работа. Изложени са хипотетични съображения въз основа на които процесуалният представител обосновава липсата на причинно следствена връзка, ангажираща отговорността на МО спрямо вредата, понесена от Д.. Цитира се и практика – Решение №9 от

02.02.2018г. на ВКС по гр.д.№1144/2017г., Трето г.о. Моли се за отмяната на обжалваното решение, с което предявения иск за обезщетение – частичен иск за 26 000 лв. да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан. Депозирана е и допълнителна въззивна жалба от страна на Министерството на отбраната. Преповтарят се изложените съображения в основната жалба като се сочи, че е неправилно определен размерът, който е присъден с решението – не 19 484.21 лв. Съгласно СИЕ за периода 01.08.2018 – 30.04.2019г. и 27.12.2019 – 31.12.2019г. ищецът би получил брутно трудово възнаграждение в размер на 17 421.26 лв. – изчислено на база възнаграждението за м. май 2019г. на заеманата длъжност във формирование Б.. Моли се да бъде отхвърлен изцяло предявения частичен иск за сумата от 26 000 лв.

Производството по делото е образувано по исквата молба на Д. И. Д. от гр.Сливен, ЕГН ***** против министерството на отбраната за изплащане на сумата от 26 000 лв. – главница и 11584.44 лв. – лихви за забава. Сочи се, че ищецът е имал трудово правоотношение с МО по силата на договор от 2010г. като старши специалист Втора степен по аварийно-спасителни работи в отделение „Летателно – тактическа подготовка“ на военно формирование 26030 – Б.. На 01.08.2018г. по време на парашутни скокове вследствие инцидент – усукване на коланите на парашута в краката наранява левия крак. Транспортиран е бил по спешност в МБАЛ – Пловдив – към ВМА – София. Издаден е болничен лист с диагноза – травма на няколко структури на коляното, поради което излязъл в отпуск. Травмата била квалифицирана като трудова злополука по смисъла на чл.55 ал.1 от КСО. Комисия от 07.11.2019г.- признава че Д. Д. е получил средна телесна повреда. На 13.08.2018г. получил болничен лист от ВМА. Впоследствие до края на 2018г. на няколко пъти били издавани болнични листи. Със заповед № 74 от 21.11.2019г. договорът му за военна служба бил прекратен поради негодност за военна служба. С последното експертно решение от 12.10.2020г. на ищеца била определена 30% трайно намалена работоспособност. Причинено е трайно затруднение на движенията на ляв долен крайник за срок по-дълъг от 30 дни като общия възстановителен период е около 2 години тъй като е предприето оперативно лечение със закъснение от 5 месеца – на 15.01.2019г. като след операцията болният е бил на постелен режим един месец. Общия възстановителен период възлиза на 3 месеца. Понастоящем въпреки възстановяването е налице намалена работоспособност с 30% и отключен артрозен процес на износване на ставата, по – ускорен от нормалното възрастово износване. Във връзка с трудовата злополука на основание чл.233 ал.1 от ЗОВСРБ на ищеца Д. е била изплатена сумата от 10 016 лв. – 6 брутни заплати, както и обезщетение от „Лев инс“ на осн. Чл.6 ал.1 т.2 от Раздел Пети – размер и изплащане на застрахователни обезщетения и суми в размер на 6 000 лв. Отделно – с решение № 198/28.10.2021г. по гр.д. № 224/21г. на ищеца е присъдено обезщетение от 8 984 лв. – за претърпени неимуществени вреди, както и сумата от 1221.40 лв. – обезщетение за претърпени имуществени вреди – изразходвани средства за лечение. На

основание съдебни решения – на ОС – Сливен и АпС – Бургас са присъдени 23 984 лв. В случая е безспорно, че ищецът е претърпял злополука, освободен е от служба поради намалената трудоспособност и трайното увреждане. Налице е вреда за ищеца, изразяваща се в разликата между паричните суми, които би следвало да получи ако реално би бил на служба в армията и получените на практика суми като обезщетения. Тази вреда следва да се определи на базата на възнаграждението, което е получавал, ако травмата не би настъпила. Преди злополуката възнаграждението, което е получавал възлиза на 1900 лв. месечно. От прекратяването на договора – 21.11.2019г. до 05.07.2022г. не е работил никъде, не е получавал заплата освен обезщетението от борсата за 2020г. по 1000 лв. на месец. На 05.07.2022г. Д. Д. е сключил трудов договор с РД „Борба с градушките“ – с.Старо село, по който има месечно възнаграждение от 850 лв. На 14.10.2022г. е сключил нов трудов договор с ЦПРА „Астрономическа обсерватория“ – Сливен, по който получава заплата 821 лв. За периода от злополуката на 01.08.2018г. до депозирането на исковата молба при положение, че би получавал възнаграждението си в армията той би получил сумата от 100 000 лв., а реално получените средства – болнични и заплати по новите договори възлизат на 26 840 лв. Предявява се частичен иск против МО за 26 000 лв. – частичен иск от сумата 73 160 лв. – представляваща главница - разлика от сумата, която би получил ако бе на работа в армията и реално получените след злополуката социални плащания за болнични и заплати по новите правоотношения, както и сумата от 11 584.44 лв. – лихва за забава за периода от увреждането – 01.08.2018г. до предявяване на иска – 21.12.2022г. ведно със законната лихва върху главницата считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата. Направени са искания по доказателствата – ССЧЕ относно съответните суми.

С ОИМ от страна на МО исковата претенция е оспорена като недопустима и неоснователна. На първо място е оспорена пасивната легитимация на МО – сочи се, че ищецът има договор с командира на в.ф. 26030, което е ЮЛ на бюджетна издръжка и съответно съобразно практиката на ВКС ответник следва да е това военно формирование. На следващо място – при положение, че ответникът е МО се взема и становище по основателността на претенцията. Тъй като претенцията се състои от сумата от трудовите възнаграждения на ищеца – те имат характер на работна заплата е направено възражение, че на основание чл.111 б.„б“ от ЗЗД и поради това вземанията претендирани за периода 21.11.2019 – 05.07.2022г. също попадат в 3 – г. давностен срок. Прави се възражение по чл.111 б.„в“ от ЗЗД и по отношение изтеклата лихва, неподлежаща на вземане. Тези вземания не се ползват със съдебна защита. По – нататък се оспорва претенцията като се възражава против дължимостта на сумата от 6 000 лв. – платена като обезщетение от „Лев инс“ в размер на 6 брутни заплати; така също и на сумата от 8 984 лв.; - сумата от 1769 лв. – разноски по делото. Съобразно фактическия състав на правната хипотеза на претенцията се оспорва наличието на вина у МО – че

всъщност то няма вина за размера на възнаграждението на евентуалната нова работа. Причинна връзка – Д.ието е годно да доведе до настъпилия резултат. Възможно е обаче Д.ието да не е единствената причина – т.е. – вредата да е предпоставка от множество фактори. Следва да бъде обосновано и защо съответното Д.ие е противоправно – какво е било дължимото поведение според разпоредбите, обичая, морала, добросъвестността, според необходимостта от съобразяване със субективните права и законните интереси на пострадалия. Прави се искане за отхвърляне на претенцията.

Първоинстанционният съд е назначил и приел по делото съдебно – счетоводна експертиза относно релевантните факти. Експертизата е изследвала, че за периода от злополуката до входирането на ИМ ищецът би получил ако продължаваше изпълнението на заеманата длъжност сумата от 98 887.26 лв. За същият период от време е получил реално като възнаграждения и обезщетения общо 79 403.05 лв. Направен е извод за частично основателна претенция за размера от 19 484.21 лв.. Постановено е решение, с което ответника е осъден да заплати на ищеца точно тази сума.

Недоволни от постановения съдебен акт са и двете страни. Ответното Министерство на отбраната изразява несъгласие с присъдените суми и счита за справедливо обезщетение платените до настоящия момент суми. Ищецът от своя страна претендира присъждане на пълния размер на иска, предявен като частичен за сумата от 26 000 лв. – с присъждане на остатъка съобразно въззивната жалба.

Безспорно установено по делото е, че ищецът Д. Д. е работел във военно формирование към Министерството на отбраната – 26 030 – с.Безмер. Безспорно е че е претърпял трудова злополука на 01.08.2018г. с характер на средна телесна повреда и че поради тази получена телесна повреда е прекратено правоотношението му с работодателя.

Претенцията е за имуществени вреди – обезщетение, равняващо се на разликата между сбора на заплатите, които би получил при нормална ситуация ако би продължил работата си във формированието и получените по повод нараняването суми. Според приетото по делото експертно заключение безспорно ако ищецът продължаваше работата си на заеманата отпреди инцидента длъжност би получил брутно възнаграждение равно на сумата от 98 887.26 лв. Този размер не се оспорва от страните по делото.

Спори се по компонентите на сумата, която следва да бъде приспадната – която включва различни видове плащания. Първоинстанционният съд е възприел експертното заключение и според него ищецът до завеждането на иска е получил 79 403.05 лв. Тази сума е разгледана като сбор от сумите 59 982.09 лв. и 19 420.96 лв.. Сумата от 59 982.09 лв. според експертизата, възприета безкритично от съда са включени следните суми: 1.11 534.45 лв. – обезщетение за временна нетрудоспособност от НОИ; 2. 6 000 лв. – застрахователно обезщетение от „Лев инс“ АД; 3.10 016 лв. – обезщетение по чл.233 ал.1 от ЗОВСРБ; 4. 32 431.64 лв. – обезщетение при освобождаване от длъжност, включващи

обезщетение за прослужено време в армията. Сумата от 19 420.96 лв. от своя страна включва: 1. 11 835 лв. – обезщетение от Дирекция „БТ“ – Сливен; 2. 6272.62 лв. – брутно трудово възнаграждение, получено от РД „Борба с градушките“ – Старо село; 3. 1313.33 лв. – брутно трудово възнаграждение, получено от Астрономическа обсерватория „Д-р Петър Берон“ – гр.Сливен.

Ищецът оспорва характера на плащанията от ЗД „Лев инс“ АД и чл.233 от ЗОВСРБ. Сочи, че нямат характер на имуществени обезщетения. В тази връзка съдът констатира наличието на влязло в сила съдебно решение на Апелативен съд – Бургас № 71/28.04.2022, постановено по гр.д. № 48/2022г. досежно претенция за неимуществени вреди от ищеца Д. Д. против Министерството на отбраната. Съдът е приел за справедливо обезщетението за неимуществени вреди за претърпените болки и страдания от телесната повреда на 25 000 лв. От тази сума обаче приспада 16 016 лв. – платеното застрахователно обезщетение от ЗД „Лев инс“ АД в размер на 6000 лв. и шестте брутни заплати обезщетение по реда на чл.233 от ЗОВСРБ. Самият ищец е претендирал обезщетение в размер на 50 000 лв. и е признал, че е получил 16 016 лв., която следва да бъде приспадната. Следователно – характера на въпросните две суми – общо в размер на 16 016 лв. е безспорен – те представляват обезщетение за неимуществени вреди. Това е установено по категоричен и безспорен начин в решението на Апелативния съд. Неясно защо обаче в случая първоинстанционният съд /Окръжен съд – Сливен/ ги е калкулирал в сумата на имуществените вреди/ по-точно – в сумата на получените имуществени обезщетения от ищеца, която следва да бъде приспадната от общата сума от 98 887.28 лв./. С оглед на гореизложеното въззивната жалба се явява основателна и следва да бъде уважена. Сумата от 16 016 лв. следва да бъде приспадната от сумата, която следва да бъде извадена от общата сума, която евентуално би била получена от ищеца ако продължаваше да работи на заеманата отпреди инцидента длъжност. Така реално пропуснатата полза за ищеца след извършване на математическата операция „изваждане“ от 98 887.28 лв. на сумата на получените имуществени обезщетения възлиза не на 19 484.21 лв., а на 35 500.21 лв. Така претендирания размер от 26 000 лв. – обезщетение се явява основателен и доказан като част от общо 73 160 лв. Отхвърлителната част на решението за размера над уважения от 19484.21 лв. до претендирания размер от 26 000 лв. следва да бъде отменена и вместо него – ответникът следва да бъде осъден да заплати претендираната с въззивната жалба част - в размер на 6 515.79 лв. Основателността на въззивната жалба досежно главницата обуславя основателността и на акцесорната претенция за лихви върху тази главница - в установения размер от 1 981.89 лв. както и лихвата начина от датата на завеждане на иска до окончателното изплащане на сумата.

Основателността на въззивната жалба на ищецът Д. обуславя неоснователността на жалбата на Министерството на отбраната. В частност следва да се обърне внимание на възражението за изтекла погасителна тригодишна давност с оглед естеството на задълженията – за трудово

възнаграждение. Следва да се обърне внимание, че правното основание на претенцията е за обезщетение от непозволено увреждане, а не за изплащане на трудови възнаграждения – респ. давността при това вземане на ищеца е пет години. В случая размерът на възнаграждението е определящ размера на обезщетението, но не обуславя характера на задължението. Изложеното в допълнителната въззивна жалба досежно размера се явява необоснован и неподкрепен с доказателства. Сумата от 17 421.26 лв. се получава от сбора по т.1 , 2 и 3 в табл.1/ л.54 по делото на ОС/, която се формира от ответната страна по неясно каква логика, докато претенцията е за разликата между това което ищецът би получил от злополуката до 21.12.2022г. и това което реално е получил /в т.ч. имуществени обезщетения по повод уволнението от заеманата длъжност/. С оглед на това т.нар. допълнителна въззивна жалба от МО не повлиява горните изводи на съда досежно основателността въззивната жалба на Д. Д..

В полза на страната следва да се присъдят направените разноски – съобразно приложения договор за правна помощ – в размер на 1500 лв. – заплатено възнаграждение за адвокат пред въззивната инстанция.

При уважаване изцяло на предявената искова претенция в полза на ищеца следва да бъдат присъдени изцяло направените от него разноски и пред първоинстанционния съд, изчислени в обжалваното решение на 4803.38 лв. Първоинстанционният съд е присъдил пропорционално на уважената част от иска 3247.54 лв. – т.е. следва да се доплати сумата от 1 555.84 лв.

Съразмерно на отхвърлената част от претенцията в първоинстанционното решение са присъдени следващите се на ответника разноски. При преценка за юрисконсултско възнаграждение в размер на 360 лв. съдът е счел, че следва да се присъдят 116.61 лв. С оглед уважаването на претенцията пред въззивната инстанция в тази част решението следва да бъде отменено.

Мотивиран от горното, Апелативният съд – Бургас

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 182 от 27.07.2023г., постановено по гр.д.№ 536 по описа за 2022г. **В ЧАСТТА** с която е отхвърлена претенцията на Д. И. Д. от гр.Сливен, ЕГН ***** по чл.233 ал.5 от ЗОВСРБ във вр. с чл.49 от ЗЗД във вр. с чл.45 ЗЗД над уважения размер от 19 484.21 лв. до пълния му размер от 26 000 лв., както и акцесорния иск по чл.86 ал.1 от ЗЗД, както и в **ЧАСТТА**, с която Д. И. Д. е осъден да заплати на ответната страна – Министерството на отбраната, гр.София сумата от 116.61 лв. разноски по делото, като вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Министерството на отбраната на Република България – гр.София да заплати на Д. И. Д. от гр.С., ЕГН ***** по иска с правно

основание чл.233 ал.5 от ЗОВСРБ във вр. с чл.49 от ЗЗД във вр. с чл.45 от ЗЗД сумата от 6 515.79 /шест хиляди петстотин и петнадесет лева и 79 ст./ лева – главница, представляваща обезщетение за имуществени вреди до пълния размер на претенцията от 26 000 лв. ведно със законната лихва за забава в размер на 1981.89 лв. за периода до 22.12.2022 г. ведно със законната лихва върху главницата от датата на завеждане на иска до окончателното и изплащане.

ОСЪЖДА Министерството на отбраната на Република България – гр.София да заплати на Д. И. Д. от гр.С., ЕГН ***** сумата от 1500 /хиляда и петстотин/ лева – направени пред въззивната инстанция разноси – заплатено възнаграждение за адвокат, както и сумата от 1 555.84 /хиляда петстотин петдесет и пет лева и 84 ст./ лв. – допълнително направени пред първоинстанционния съд разноси.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от уведомяването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____